

MAHMUT BALER

Baldan
Damlalar

SIRALAR MATBAASI
İstanbul - 1969

ÖNSÖZ

Hâfızamda birkaç bin hikâye var. Bunlardan suya sabun dokunmayanları, yani bir aile meclisinde, bir talebe muhitinde endişesizce anlatılmağa elverişli olanları ayrıca not ettim. Basılmış ve basılmamış birçok «detaif külliyyatı» okudum; bazan üç yüz sahife okumam lâzımgeldiği halde içlerinden karilerime sunabilecek üç güzel hikâye çıkarmadım. Buna rağmen kütüphanelerimizde mevcut belki de bütün kitapları birer birer taradım. İşlerim dolayısıyla memleketimizin hemen bütün kısımlarını gezdim, sohbet âlemlerinde kulağıma çalınan fıkraları not etmekten geri kalmadım. Ayrıca ecnebi menşeli hikâyelerin de güzidelerini seçtim.

İşte bu kitabım, böyle bir derlemenin neticesidir.

Zannım şudur ki, herhangi bir vesile ile söylenen her hikâye okuyucular ve dinleyiciler üzerinde fevkalâde iyi bir tesir bırakabilir. Fakat hiçbir münasebet düşmeksizin orta yere atılveren fıkralar behemehal güzel olmalı ve müstakil bir kıymeti haiz bulunmalıdır. Yazılı hikâyelerde yüz hareketi ve ses âhengi de rol oynamıyacağı için bu sebeple, bazı fıkralarda bu noksanlar dolayısıyla kıymetinden tabii olarak düşerler.

Bektaşî ve Nasreddin Hoca hikâyelerinden ancak basılmamış ve az işitilmiş olanları kitaba koydum.. Fıkraları umumiyetle tasnif etmedim. Sebebi de; Meselâ «Hasisin biri yahut «Bir hasis» diye başlıyan hikâyeler serisidir, cidden

can sıkıcıdır. Onun için, bazı tarihiler müstesna, her tür-
lü hikâyeyi kitaba serpiştirdim.

Bazı hikâyeleri adha canlı ifade edebilmek için, kıy-
metli ressamlarımızdan Bay Faris'in resimlerinden de isti-
fade ettim. Buna geç karar verdiğim için her hikâyeye
maalesef resim koyamadım.

* * *

Vatan gazetesinde ilk fıkra olarak neşrettiğim yazım-
da şöyle demiştim; bunu kitabımda da aynen tekrarlı-
yorum :

Arkadaşlarım ısrarla : «Beğendiğin hikâye ve hâtıra-
larını yaz!» dediler. Şimdiye kadar hep meccanen konu-
tum ve meccanen yazdım. Görülüyor ki amatörlüğe veda
ediyoruz. Bu gevşeklikten ve yumuşaklıktan kurtulunca,
acaba kolalanacak mıyım, bilmiyorum.

Hafızamda biriken hâtıra ve hikâyelerin yarıdan faz-
lası üryani. (Erik mânasına değil!) Bunlar tenzil edilince
de sermaye zayıflıyacak. Her ne ise hele bir besmele di-
yelim bakalım...

Aklıma geldikçe hâlâ soğuk soğuk ter dökerim. Genç
sayıldığımız bir zamanda, kazanılan bir futbol maçından
sonra, futbolcu arkadaşlara danslı bir akşam yemeği ve-
rilmmişti. Sofrada sporculara teşvik yollu bir iki söz söyle-
mek icabetit. Ve büyükler arasında söz ikramı başladı:

Haydi kardeşim, bir iki şey söyleyiver!

Bana düşmez.

Neden yahu?

Mehmet bey söylesin.

Ahmet bey söylesin.

Arkadaşlar bu ağırlığı birbirlerine yüklemeye çalışır-
larken, ben, ansızın yerimden bir somya süratiyle fırlaya-

- 4 -

rak: «Muhterem arkadaşlar!» diye söze giriştim. Herkes
benim bu sahte Demostenliğim karşısında şaşarak beni din-
lemeğe başladılar. Ne kafamda evvelden hazırlanmış bir
şey, ne de şimdiye kadar böyle bir toplulukta bu tarzda
bir konuşmak meleğim vardı. Sözüme şöyle devam ettim:

— Ecdadımız, sporu tabii olarak yaparlardı. Cirit oyun-
ları, tomak oyunları, bunlar tabii eğlencelerindendi. Onun
için cüsseleri geniş, adaleleri kavi ve gürbüz olurdu.

O aralık gözüm, arkadaşların: «Bakalım, ne yumurt-
lıyacak?» der gibi, yarı gülümser bir halde hayretle beni
süzdüklerine ilişiverdi. Birdenbire içime «Eyvah! Ben bu
başlangıcı nereye bağliıyacak ve ne şekilde bitireceğim?»
endişesi geldi.

Etrafımı buzlu camdan görmeğe başladım. Kelimeler
ağzımdan mânevî bir tirbuşonla çekilen çürük bir mantar
gibi dağıla dağıla çıkıyordu :

— Atalarımız... spor... ecdat.. cirit.. spor..

Gerisi yok!

Kısa süren kırmızı ve terli bir sükûttan sonra, ancak
müziğin olduğu yere dönerek :

— Çal fokstrot! diyebildim.

Şimdi şu satırları yazarken bile, o ânı yaşıyormuş gibi
hafif bir ürperme geçiriyorum. İnşallah besmele dediğim
bu yazı işinde de: «Çal fokstrot!» demem.

Mahmut Baler

- 5 -

«Bal Mahmut» u, asıl adı ile Mahmut Baler'i tanır mısınız?

Cevabınız şayet menfi ise, onu size tanıtacak ben değilim. Kardeşim Mahmut bizzat hazır bulunmadığı yerde, bilveکہâle, naklen hazırdır.

Bedbahtların en keskinine, insanları hayvanlardan ayırd eden gülme hassasına külliyen veda etmiş olanlara neşat veren, en karanlık gönülleri aydınlığa ve feraha kavuşturan birbirinden zarif hikâyeleri ve Türk inceliğine örnek olan nükteleriyle Mahmut. özüneceğimiz bir çöhrrettir.

Frenklerin «esprit» dedikleri ve bizde karşılık tâbiri ne yazık ki henüz bulunmıyan, lâkin kendisi bol bol mevcut olan şey, onun şahsında en yüksek mertebesini bulmuştur.

Hikâyeleri, fıkraları ağızdan ağıza dolaşır ve bir dinleyen, bir kere daha dinlemek ister. Onlar, tıpkı Nasreddin Hoca'nın kiler gibi ebediyete namzettir.

İşte, şu kitabın içerisinde siz, onların en seçmelerini, en güzellerini bulacaksınız.

Aziz dostum Mahmud'u bu işe teşvik eden biz olduk. Ona kalmış olsaydı, gerçek marifet sahibi gibi, muassır-
rının iltifatına kendi talip olmayacaktı. Eserini, yayınlan-
mağa lâyık görmüyordu.

Halbuki, beşeriyetin çok acılar çektiği, çok ağladığı bu zamanda onu velev bir an için olsun güldürmek sevarların en büyüğüdür.

Biz Mahmud'u bu sevaba sevk etmekle, o da bu sevabı işlemekle bugün kendimizi bahtiyar duyuyoruz.

Bu kitap, insanların halen, derin bir yeis içerisinde, bir seraptan dahi mahrum olarak çırpındıkları hayat çölünde âdeta bir vaha tesirini yapacaktır.

Neşe ve neşata teşne olan hemcinslerimi o vahada dinlenmeye canla, başla davet ederim.

Ercüment Ekrem Talu

Tebessüm, zekânın nasibidir. Cetlerimiz, bunun için insanı «gülen hayvan» diye tarif etmiş olsalar gerek.

Bu tarife göre, kendimizi dünyanın en zeki milleti sayabiliriz: Nasreddin Hoca, asırların eskitemediği nükteleriyle hem bizi, hem dünyayı güldüren bir dehamız değil mi?

Ben, mizahı, ana çizgileriyle üçe ayırıyorum :

1 — Mizah;

2 — Hiciv;

3 — Taklit.

Birincisinde tatlı, ince bir tebessüm; ikincisinde zalim, acı bir lezzet; üçüncüsünde bol kahkaha vardır.

Sevgili Bal Mahmud'umuz, birinci ile üçüncüyü birleştirerek, bize ikinci neviden hususi bir terkip yapan en zarif zekâmızdır.

Onun, hayranlarına sunduğu bu hal çanağını, biz, hiç şüphe yok her elimize alısta; lezzetle parmaklarımızı yalayacağız.

Allah vere de, kendisine, bütün muharrirlerin nasibi olan avucunu yalamak düşmese!

Yusuf Ziya Ortaç

Mahmud Baler'le dosluğum, bundan yirini yıl evvel seyyar sergi ile Avrupa kıyılarını dolaştığımız sıralarda başlar. Şurada burada görüp, günün birinde tanımak başka; mektepte, askerlikte, yahut aylarla süren bir seyahatte tanımak yine başkadr. İkinci şıkta ruh gizlenemiyor, mizaç apaçık ayan oluyor.

Bu kadar uzaklardan ve bu kadar yakından tanıdığım Mahmut Baler'de gözüme çarpan bariz sıfat, mizahla kibarlığı birleştirmesi olmuştur. Bu, belki de, sanat vâdisindeki işlerin en gücüdür. Hele mizahı yalnız yazı ile değil, şifâhen yapanıar, bu iki meziyeti nefislerinde telife pek nadir muvaffak olurlar: Kimi tebessüm uyandırırım derken gülünç olur; kimi daha derinlere batıp kirlı ve ayıp tuhaflikların gayyasında boğulur; kimi hicvin oklarını, dikenlerini kuşanıp âlemi rencide eder.

Müstekrehle müstehcen mizahın pek iptidai, pek ucuz malzemesidir. Mahmud Baler'in böyle vasıtaları kullandığına tesadüf etmedim. Benim hiç sevmediğim hicve gelince; bu mânevi işkence âletinden de çok şükür dostum kendini tenzih etmiştir.

Mahmud Baler, mimik ve jestlerinin zenginliğinden, sesinin mevzula derhal uysallaşabilen tonundan ve pek iyi bildiği memleket insanlarının psikolojisinden ve muhtelif bölgelerin lehçe ve şivesinden istifade ederek mizahının mimarisini kurar ve bunu yaparken daima modellerini de tabi-

attan almasını bilir. İşte artist vasfını kazanması da bundan ileri gelmektedir. Böyle güler yüzlü bir kitabın başlangıcında demir leblebi ağırlığında sözler sarfetmekten kaçındığım için fikrimi birkaç cümle ile hulâsa edeyim: An'anemizde taklit, maalesef her iki mânada taklit halini almıştır. Folklorumuzun artistleri, hayata bakarak oradan yeni modeller alacak yerde, daima ve daima kendilerinden evvel gelen üstadlarının kopyelerini çıkarmışlardır. Bu sebeple bu halk «fendi» Bizans mozayiklerindeki birbirinin eşi olan cansız insan şekillerine benzeyivermiş bulunuyor. Basit bir misal: Orta oyununda kırk yıl evvel gördüğümüz Arnavut tipi, hiç değişmeden, bugün de o tiptir. Mahmud Baler'in taklit ve mizahı, bu müstehaseleşen an'anenin bir rönesansıdır : Dinamik halde de.

Onun geniş bir temaşacı kütlesi karşısında da muvaffakiyetli bir artist olacağı muhakkaktı. Fakat Mahmud Baler mizahı amatörce yapmaktan ayrılmak istemedi; ancak bazı gazete yazılarıyla ve şu kitabıyla yakın dostlarının hududu dışına biraz çıkıyor

Gerçi bu kitabın büyük bir kısmını derlenmiş hikâyeler teşkil eder; fakat fıkraları dikkatle okumasını bilenler, ve Mahmud'u tanıyanlar, bunların arasında münhasıran telif eserlerde ve derlenmiş hikâyelerin arasında ibda serpintileri de sezmede güçlük çekmeyeceklerdir.

Bir arı bahını nasıl tabii şekilde yaparsa Mahmud'ta da mizah odur.

Vâ-Nû

Baldan Damlalar

İlâveli olarak İkinci Tab'ı

İKİNCİ TABİ

ÖNSÖZ

Yirmibeş sene evvel yazdığım bu kitabımdaki, o zaman az işitilmiş olan bazı fıkralar, zamanla dilden dile nakledile edile bu gün hemen her kulağa yerleşmiş olduğundan bunları çıkartıp yerlerine yine bu gün az işitilmiş olanlarını koydum. Ve bu yeni fıkraları başlarına birer yıldız işareti koymak suretiyle belirttim.

Üstlerinde yıldız işareti olmayanlar, kitabımda mevcui olan fıkralardır.

Tarihi fıkralarında hazırlamakta olduğum bir kitabımda neşredeceğim için bu kitabımdan çıkardım.

Şimdi, yeni ilâvelerle ikinci defa tab'ını yaptığım bu kitabıma Hürriyet gazetesine yazdığım sıralardaki ilk yazı, ve fıkramı aynen koyarak başlıyorum:

Eskiye nazaran bugünkü hayat şartlarındaki değişmeler açık bir şekilde göze çarpar. Evliya Çelebi gibi diyar diyar masrafsız seyahat edenler, tekkelerde bedava ikamet edenler ve iç güveyi olmakta isabet edenler artık tarihin tatlı sayfalarına karışmışlardır. Gün geçtikçe tatsız bir şekilde maddileşen bu hayat, selâmi bile meccanen verdirmiyor. Devrimizin iç güveyi olsan bile, ikinci günü bakkalın hesabını insanın önüne bırakıyorlar.

Bu şartlar altında tabii olarak mizahta malzemesini kaybettii. İnsan oğlu kolay kolay gülemiyor ve güldürülemiyor artık. Eskiden insanın içinden hıçkırık gibi fırlayan nükteler, bugün tirbuşonla bile güç çıkıyor.

Bugünkü nesilde değişik rüzgârlı esprilere tesadüf edilmiyorda değil ama yine de dönüp dolaşıp eski maruf nüktedanların ve Hoca Nasrettin'in bizlere mebzulen bıraktığı fatlı ve zarif miraslarından medet umuyoruz. Bu stoklar tükenince bakalım ne yapacağız.

Hoca'yı bu vesileyle yâdetmişken merhuma hürmeten onun az işitilen fıkralarından biriyle yazıma besmele çekiyorum:

BALDAN DAMLALAR

(*) KULUNUZ BU YÜZÜ HERGÜN GÖRÜYOR YA !

Timurleng'in Nasrettin Hoca ile ahbaplık ettiği devirlerde, Timurlenk'e bir ayna hediye etmişler. Timurlenk aynayı alıp yüzüne bakmış ve ağlamaya başlamış. Hoca hayretle sormuş :

— Hayrola kumandanım, ne oldu size, neden ağlıyorsunuz ?

Timur :

— Ben yüzümün bu kadar berbat bir şey olduğunu bilmezdim, nasıl ağlamam, deyince Hoca da iki göz iki çeşme ağlamaya başlamış.

Bu sefer Timur sormuş :

Peki Hoca, sana ne oldu, sen ne diye ağlıyorsun?...

Hoca cevap vermiş :

— Ah efendim, ben nasıl ağlamam, siz şu mübarek! yüzünüzü bir saniye görürgörmez fenalıklar geçirip ağlamaya başladınız. Ya kulunuz, bu yüzü hergün görüyor ya.

(*) NANE ŞEKERİ

Fakir bir çocuk küçük bir kutuya sıraladığı nane şekerlerini, vapur iskelesinde, kalabalık yerlerde satıp günlük nafakasını temine çalışmış.

Bir gün yanından geçmekte olan bir karı kocaya sokuarak, yalvarır bu halde:

— Ne olursun amca, bir nane şekeri alsana..

Adam çocuğun haline acımış:

— Peki ver bakalım bir tane deyip hazırladığı on kuruşu elinde tutarak sormuş:

— Ne vereceğiz buna küçük...

Çocuk mahçup önüne bakıp cevap vermiş.

— Amca, yengenin yüzüne bir bak, içinden ne gelirse onu ver.

Adam kârısına karşı olan alâkasını göstermeye fırsat bulmanın zevkiyle teklif hoşuna giderek cakalı bir tavırla cebinden çıkardığı gümüş bir lirayı, çocuğa :

— Al bakalım öyleyse diye uzatmış.

Çocuk aldığı lirayı sevinçli ecebine atarken adamın kârısının yüzü gözüne ilişivermiş, iki saniyelik bir duraklamadan sonra, adamın verdiği bir liranın yetmiş beş kuruşunu çıkarıp adama iade etmiş!..

(★) NASREDDİN HOCA'NIN EVİ

Nasreddin Hoca, ev yaptırıyormuş. Dostları bakmışlar, evin alt katı bir felâket: Kapı yok, baca yok, pencereler takılmamış bir viran ifade. Ama üst kat tamamlanmış, boyanmış, her şey muntazam, gıcır gıcır.

Bir meraklı dostu dayanamayıp Hoca'ya sormuş:

— «Kuzum Hocam.» demiş, «Bu ne biçim inşaat; yahu evin üstü itina ile yapılmış boyanmış, altı ise bir felâket. Benim bildiğim altı evvel, üstü sonra yapılır..»

Hoca, başını sallayıp üzüntüyle cevap vermiş:

— «Evlâdım, onun sebebi var.» «Kimse duymasın ama, ben yakında evleniyorum. Nasıl olsa bu evin altı, üstüne gelecek de!..»

BİR AZ İŞSİZ KALMIŞ!

Elinden her iş geldiğini söyleyerek iş isteyen bir adama müracaat ettiği dairenin müdürü sormuş:

— Ne vakittenberi işsizsin?

— Çok sevdiğim annemin vefatından beri.

— Annen ne zaman öldü?

— Zavalı kadın beni doğururken ölmüş!.

(★) ŞEMSİYE ALAN KARADENİZLİ

Yağmurlu bir günde, Karadenizli bir delikanlı sırsılıklam olmuş bir halde şemsiye satan bir mağazaya girer. Tezgâh-tara:

— «Ha ver bakayım bana eyusinden oyle çenuş bi şemsiye» der.

Tezgâhtar ayırdığı bir şemsiyeyi delikanlıya uzatır. Karadenizli şemsiyeyi açar, evirir, çevirir, yukarı aşağı hızlı hızlı bir iki defa indirip kaldırdıktan sonra sorar:

— «Ha de bakayım ne vereceğüz buna, fiatı nedur?»

Şemsiyeci normal bir fiat ister. Delikanlı itiraz eder:

— «Oooo falza dedun, ha düş bakayım beş bangonotuni..»

Nihayet fiatta anlaşılır. Delikanlı şemsiyeyi alır. Parasını ödedikten sonra açık olan şemsiyenin kumaşını belinden çıkardığı bıçağıyla bi iki yerinden kesiverir. Tezgâhtar şaşırarak hayret içinde sorar:

— «Yahu ne yapıyorsun? Yepyeni şemsiyeyi ne diye böyle kestini?»

Delikanlı yüzüne dik dik bakarak cevap verir:

— «Ha çeşmeyecaum da rahmetun (*) dinduğuni nereden anlayacaum?»

(*) Anadolu'da yağmura rahmet derler.

ŞAKESPEARE BENİ TANIR

Cahil, fakat kendini çok beğenen bir artistle konuşan meşhur bir rejisör sorar:

— Shakespeare'i tanıyormusunuz?

— Hayır... Fakat kendisi muhakkak beni tanır!

BEKTAŞININ ORUCU

Bir toplantıda görüşme esnasında:

— Bu ramazan oruç tuttunuz mu?

— Evet, ancak bir gün.

O mecliste hazır bulunan bir Bektaşîye de aynı soru sorulunca, bir gün oruç tuttuğunu söyleyen zatı göstererek:

— Efendim, beyefendi benden bir gün fazla tutmuşlar! Der.

SEN BUNA YOK DİYECEKSİN AMA...

Zarif nüktelerini hemen hepimizin tanıdığı rahmetli Hasan Ali Yücel ile beraber Kadıköy vapuru ile İstanbul'a geçiyorduk. Bilet kontrolünü yapan memur, «Biletleriniz» diye yanımıza gelip durdu B.en biletimi hangi cebime koyduğumu unutarak armağa başladım. Sağ ceplerime, sol ceplerime el atıp dururken Yücel merhum, şu fıkrayı anlattı.

Bektaşinin biri camide vaaz dinlemeğe gitmiş. Hoca, Hazreti Allahı tarif ederken:

— Ey... cemaat Haktaâlâ mekânsızdır. Ne yerdedir, ne göktedir, ne sağdadır, ne soldadır. Ama, her yerde hazır ve nazırdır.. diye cümleyi bitirmek isterken, Bektaşî hocanın sözünü keserek, «Ne sağdadır, ne soldadır» dediği esnada:

— Hocam sen buna yok diyeceksin amma, bir türlü kıvrıramıyorsun demiş..

Rahmetli Yücel fıkrayı bitirdikten sonra bana dönerek:

— Kardeşim, sen şu bileti yok diyeceksin amma kıvrıramıyorsun!.. dedi. Hikâyenin sonuna kadar şüpheli bir itimatla başımızda bekleyen biletlede gülererek yanımızdan çekilip gitti.

İSTİFA MI EDİYORSUNUZ?

Reis yankesiciye hitaben:

— Bu sefer de seni affediyorum, yani beraet kazanıyor.

sun. Fakat bu sonucusudur. Bir daha seni burada görmiyeceğim, haydi bakalım!.. diyince yankesici reise doğru sokularak :

— Aman Reis beyciğim, istifa mı ediyorsunuz? demiş.

(*) HERGÜN ÜÇYÜZ LIRA İSTİYORMUŞ

Moizin düğününe davetli olan bir arkadaşı, iki hafta sonra yolda Moize raslıyarak:

— Vay kardaşım, seni o yeceden beri bir daha yorup teşekkür edemedim düğününde ne yüzel eğlendik. Nasin keyifli bir yece yeçirdik yaşasın be, bari o yüzel karınilan eyi yeçiniyoormusun, memnunmusun diye sormuş.

Moiz :

— Ah Davit, bu lafı konuşma bana, öyle bir mantarda bastım ki bitirdi bu karı bana, mafoldum vallayı.

Davit üzüntü ve hayretle.

— Ne var, ne oldu, olamaz bu? o yuzel kadın ne yapar sana?

Moiz dertli dertli başım sallıyarak:

— Ne mi yapar? Her sbah benden üçyüz liar istiyor be...

— E... ne yapıyor bu parayı?

— Ha.. bilmem daha vermedim... demiş.

(*) HASONUN AYAKLARI

İki hamal aralarında konuşuyorlar.

— Ula hasso ayakların ne gadar kirli?

— Ula ben senden sekiz yaş büyügem.

HANGISI DAHA İYİ RESSAMMIŞ

Üç genç ressam maharetlerinden bahsediyorlarmış.

Birincisi :

— Ben bir gün bir tahtayı mermer rengine boyadım. O kadar tabii oldu ki suya attım derhal battı... demiş.

İkincisi :

— Ben bir kış resmi yaptım. O kadar tabii oldu ki, yanına bir şişe su bırakmıştım donuverdi, demiş.

Üçüncüsü :

— Bunlar hiç bir şey ifade etmez, ben bir arkadaşımın portresini yaptım. O kadar tabii ve canlı oldu ki her gün tıraş etmeğe mecbur oluyoruz!.. demiş.

(*) MERHUM HOCANIN YAŞI

Bir mecliste Nasrettin hocaya sormuşlar:

— Kuzum hocam sen kaç yaşında varsın?

— Kırk beş.

— Amma yaptın yahu, biz sana bunu on sene evvel sorduğumuzda sen yine kırkbeş demiştin.

— Evladım, ben erkek adamım söylediğim sözden dönmem demiş.

(*) BULACAĞIM AMA CESARETİM YOK

Otobüste giden sırnaşık bir adam, bitişik koltukta oturan güzelce bir hanımın elinin üstüne, elini koyuvermiş.

Hanım öfkeyle elini çekip:

— Beyefendi elinizi koyacak başka bir yer bulamadınız mı!

Sırnaşık adam: Hammefendi koyacağım ama cesaretim yok. Demiş

MENDİL Mİ , YUMRUK MU?

Reis samığa çıkışarak:

— Karımı döğmüşsün çürük içinde bırakmışsın. Utanmıyormusun? Neyle vürdunda kadını bu hale soktun? Der.

Sanki cevap verir :

— Vallahi reis bey, mendille vurdum.

— Nasıl mendil, insan, mendille bu hale gelir mi?

Kadın tahammül edemiyerek yerinden fırlar:

— Hâkim bey, mendil dediği onun yumruğudur. Burnunu hep eliyle silerde!...

(*) HOCA MERHUMUN BİR CEVABI

Hoca merhuma bir ahbabı sormuş:

— «Hocam» demiş, «Abdeshanede saktız çiğnemek, mübah mıdır, haram mıdır?» Hoca, biraz düşünerek cevap vermiş :

— «Bu hususta bir kayıt yoktur evlâdım. Ama çiğneme-meli...»

— «Niçin?»

— «E, görenler (B..) yediğini zannederler de ondan!..»

SEN LAFA KARIŞMA

Külhan beyinin biri herkesin kiliseden çıktığı bir zamanı kollar ve en son olarak kiliseye girip fakirler için kapının kenarındaki tepsiye bırakılan ufak paraları aşırırmış.

Kilisenin boşaldığına inandığı bir saatte yine içeriye giderek aynı şekilde tepsideki paraları cebine attıktan sonra, o anda duyduğu bir pişmanlık hissiyle Meryem ananın, kucağındaki İsayı tutan büyük resminin önüne gelerek:

— Ey mübarek Meryem ana, ben fakirler için bırakılan ufak paraları aldım gidiyorum, her zaman yaptığım bu hırsızlığa sebep fukaralığımıdır.

Ey bizim mübarek mukaddes anamız, senden bu günahımın affım diliyorum. Beni affet.

Diye dua ederken, oradaki kürsünün altını temizlemekte olan zangoç hırsızı yakaladığına ve kendisinin görülmeliğine kani olunca, sesini kadın sesi gibi inceltirek cevap vermiş :

— Hayır olamaz. Paraları aldığın yere bırak, defol git.

Hırsız kulağına gelen bu ince sesin Meryem ananın kucağındaki İsadan geldiğini zannederek öfkeyle:

— Susulan velet, ben ananılan konuşorum sana nolor demiş.

BEKTAŞININ NÜKTESİ

Biraz para sahibi olunca sırtına giydiği kıymetli bir kürkün kurularak, çakasını satmaya çalışan bir adama, bir Bektaşî şöyle demiş:

— Sırtındaki kürke güvenip te kurulma! O, ömrünce içinde taşıdığı sahibini bile hayvanlıktan kurtaramadı!

(★) BİRE OTUZ MAHSUL

İki arkadaş konuşuyor :

— Buarının toprağı o kadar bereketlidir ki her neresine ne ekersen bire otuz verir.

— Aman birader, sus, evvelki gün biz şuracığa kayınvaldeyi gömdük..

(★) NESİM FAİZ BEKLIYOR

Son günlerde bir hayli sıkıntıya düşmüş olan Davit, küçük kardeşine giderek:

— Nesim bana bin lira uduñ verir misin? der.

Nesim, şöyle bir düşünür taşınır.

— Olabilir, veririm. Ama yuzda dukuz faiz alirim. Diye cevap verir.

Davit buna müthiş sinirlenir:

— Ayıp be.. Bana yuzda dukuz faiz ulurmu? Ben sana kardaşınım Allahtan korkmazmısın?

Lafın tam burasında Nesim sözünü keserek :

— Ona duşundum Davit.

— Neya duşundun?

— Allah onu yukardan alti yorur. Der.

(★) NİÇİN KARAYA ÇIKMIYACAK ?

Gemi sahil şehrine varınca bütün tayfalar karaya çıkarlar. Yalnız bir tayfa gemide kalmak istediğini kaptana söyler. Kaptan:

— «Yaa, demek bu limanda bir kadına malik olmak istemiyen tek tayfa sen misin?» der.

Tayfa cevap verir:

— «Bilâkis efendi kaptan, bu limanda nikâhlı karısı olan tek tayfa benim.»

İZDİVACIN TARİFİ

Nasreddin Hocaya:

— Kuzum Hocam, izdivacın mânası nedir? diye sormuşlar.

— Gündüz çifte hırlama, gece de çifte horlama, demiş.

HASTA NE İLE TERLETİLİR?

Tıp fakültesinde imtihana giren bir talebeye mümeyyizler sormuşlar :

— Hastayı ne ile terletirsin?

Talebe, hastayı terletmek için tıbbın tavsiye ettiği bütün tedbirleri sayıp dökmeğe başlamış. Fakat hocaları her defasında:

— Başka?.. Daha?.. Daha başka?.. diye suali tekrarlar-
mış: Nihayet talebe o kadar bunalmış ki:

— Efendim, demiş; şayet bunlarla da terlemeze hastayı
burada imtihana sokarım!

(*) KARARSIZLIĞI İLE MEŞHUR NAZIR

Kararsızlığı ile meşhur eski devrin nazırlarından biri,
kendisine bir köşk yaptırmak ister. Mimarın getirdiği pro-
jeleri derin derin tetkik ettikten sonra birinin üzerinde ka-
rar kılar. Ama adamın kararsızlığı meşhur ya.. Gece yata-
ğında düşünür taşınır: «Hayır onu değil, tarası geniş olanı
yaptırsam daha iyi olurdu» falan filân der ve seçtiği proje-
den vazgeçer. Ertesi gün yine bir bahane bulur ötekinden de
vazgeçer. Bir başkasını seçer. Ama bakar ki arzusunu bir
karara bağlamasına imkân yok, derken karısını çağırır:

— «Bana bak hanım» der: «Benim kararsızlığım malûm.
Yaptıracağım köşkün şeklini şemalini bir türlü seçemiyorum.
Yarın da seyahate çıkacağım. Sen bu projelere bir bak. Han-
gisini gözün seçerse bana danışmadan emir ver yaptır. İşte
sana kasanın anahtarı. İcap eden parayı da sakınmadan har-
ca. Avdetimde hazır bulayım. Yoksa bu iş bana kalırsa be-
nim bir halt edeceğim yok..»

Nitekim Nazır seyahate çıkar. Hanım da bir proje seçe-
rek evi istediği gibi yaptırır. Aradan zaman geçer. Nazır se-
yahatten döner. İlk iş hamma meseleyi sormak olur:

— «Hanım, köşkü yaptırdın inşallah?»

— Evet efendim. Hem de istediğimizin âlâsını» diye ce-
vap verir karısı. Sonra da evin projesini uzatır: «Bakın ben
bu projeyi yaptırmayı münasip buldum. Siz ne dersiniz?..

Nazır itiraz eder:

— «Aman hanım gösterme. Şimdi yine kafam karışacak.
En iyisi hemen gidip evi görelim.»

Giderler. Evi gezerler. Bir ara Nazır düşünceli düşünceli
sorar:

— «Sorması ayıp ama hanım, evin her şeyi mükemmel
de yalnız niçin tuvaleti bir tane, onu anlıyamadım?..»

— «Bilhassa yaptırdım bey» der. «Sizin durumunuz ma-
lûm. Sonra ona mı edeyim, buna mı edeyim diye düşünürken
hep altınıza edeceksiniz de..»

ŞEMSI MOLLA'NIN CEVABI

Birgün Kazoğlu isminde bir Rum, eşraftan Şemsi molla-
ya giderek:

— Molla hazretleri, demiş; bana bir hafta sonra iade
edilmek üzere 25 lira verir misiniz?

Şemsi molla, çok kibar ve cömert bir zat olduğundan, hiç
tereddüt etmeden Kazoğlunun avucuna 25 altın lırayı saymış.
Paranın iadesi zamanı gelince, Kazoğlu Şemsi mollaya gide-
rek demiş ki:

— Sizden aldığım 25 lırayı bugün ödemeliğim lâzımdı.
Fakat işim henüz görülmedi; 25 lira daha lâzım oldu. Ver-
diğiniz parayı lütfen elli liraya iblâğ buyurunuz da önümüz-
deki hafta hepsini birden takdim edeyim.

Şemsi molla buna da muvafakat ederek çıkarıp 25 lira
daha vermiş. Fakat müddet dolduğu halde Kazoğlu yine bor-
cunu ödemiş. Aradan beş on gün daha geçmiş, yine aldı-
rış etmemiş. Hattâ Şemsi mollayı uzaktan gördükçe yolunu
değiştirmeye başlamış. Pek nazik ve saygılı bir adam olan
Şemsi molla da Karşıdan onu gördüğü zaman görmemezliğe
gelirmiş.

Birgün Şemsi molla, dostlarından birinin evindeki misafirler arasında Kazoğluna da tesadüf etmiş. Ev sahibi orada hazır bulunanları Şemsi mollaya birer birer takdim ettikten sonra sıra Kazoğluna gelmiş. Kazoğlu gayet mahcup bir vaziyette Şemsi mollanın eline sarılarak :

- Kulunuz Kazoğlu! diye kendi kendini takdim edince Şemsi molla adamın kulağına doğru eğilerek, yavaşça :
— Hayır efendim, asıl Kazoğlu benim. Zatiâliniz köpoğlusunuz! demiş.

(*) PORTFÖYÜNÜ EVDE UNUTMUŞ

Çıtkırıldım, züppe bir genç Sirkeçiden Galataya geçmek üzere bir sandala atlar.

— Hadi dostum, asıl şu küreklere de beni karşıya atıverder.

Sandalcı rıhtımdan açılarak ortalara geidiği sıralarda genç :

— Ah monşer ne garip birşey portföyümü evde unutmuşum.

Karadenizli sandalcı sorar :

- Ha senin portföy dedüğün nedir ki?
— Para cüzdanım.
— Şimdi senin kafa koçanın mı yok?
— Hayır efendim paramı evde unutmuşum demek istedim yani.

— Paran yoktu da neden pindun benim kayuğuma?
— İşte bir kazadır oldu mil pardon.
— Sen pana bak bakayım şimdi ben seni karşıya götürsem bana yazık, geriye götürsem sana yazık, ha çık pakayım şu şamandıranın üstüne, diye adamı yanaştığı şamandıranın üzerine martı gibi bırakıvermiş..

BAKLAVA YİYEN ÇOCUK

— Tabağına beş baklava koysalar ikisini yesen kaç baklava kalır?

— Hiç efendim.

— Nasıl hiç?

— Baklava görünce dayanmam da!

ÇUVALDA NE VAR

Adamın biri, ince boş şişelerle dolu bir çuvalı sırtında götürüyormuş. Yolda karşısına bir gümrükçü çıkıp elindeki kalın sopası ile şiddetle çuvala vurarak :

- Ne var bu çuvalın içinde? diye sorunca, adamcağız :
— Bir daha vurursan hiç bir şey yok» demiş.

NEYZEN'İN HESABI

Neyzen Tefik, birgün merak edip yeşil ayıcıların bir topluluğuna gitmiş. Orada âzadan bir doktor içkinin zararları hakkında bir konferans veriyormuş. Bir aralık :

— Efendiler, içtiğiniz her kadeh rakı hayatınızı bir saat kısaltır. Bu fennen sabittir... demiş.

Bunu duyan Neyzenin ağzından bir feryat çıkmış:

— Eyvah yandık!

Doktor :

— Ne oldunuz?

Diye sorunca, Neyzen :

— Ne olacağım, dediğinize göre hesap ettim, ben öleli tam kırk sene olmuş!. diye cevap vermiş.

ON SEKİZ MİLYONDA BİR KİŞİ!

Reis :

— Sen inkâr ediyorsun ama, yaptığın hırsızlığı iki kişi görmüş. Buna ne dersin?

Sanık :

— Reis bey, tuhaf söylüyorsunuz vallahi; on sekiz milyonun görmediğine inanmıyorsunuz da iki kişinin gördüğüne mi inanıyorsunuz?

EN GÜÇ VE EN KOLAY ŞEY

Bir Bektaşîye:

— Dünyada en güç şeyle en kolay şey nedir? diye sormuşlar.

— En güç şey insan kendisini bilmek, en kolay şey de başkasına nasihat vermektir! demiş.

DOSTLARIMIN ELİNDEN KURTAR

Bektaşinin biri bir gün ziyaretçilerinin çokluğundan bıkarak :

— Allahım, sen beni dostlarımla elinden kurtar; ben düşmanlarımla nasıl olsa başa çıkarım! demiş.

(*) BALIKPAZARINDA BILDİRCİN AVI

Bir avcı yorgun bir halde eyine dönerek elindeki destelenmiş bildircinleri masanın üzerine atar.

— Haydi bakalım hanım, şunları bir ızgara yap da ağız tadıyla yiyelim» der. Karısı şaşırarak!..

— «Aman bey, komşu Fazıl beyler biraz evvel avdan geldiler. Bugün hiç bildircin geçmemiş, tüfek bile atmamışlar. Sen bunları nereden buldun da vurdun anlayamadım.» deyince, Kocası:

— «Tanım bız Fazıl bey değiliz biz vururuz yahu, uzatma da haydi yol şu bildircinleri bakalım.» der.

Ertesi gün yine aynı hal tekerrür eder. Adam yine getirdiği bildircinleri fiyaka ile masanın ortasına atınca:

— «Eeeee vallahi maşallah sana bey, yine senden evvel avdan dönen komşular bugün de kuş olmadığını söylediler. sen bunları nasıl ve nerde vuruyorsun böyle. Anlamıyorum ben.» diye kadın bildircinleri mutfığa götürüp yolarken birden bire tiksintili bir feryatla kocasının yanına gelerek :

— «Ayol bu bildircinler kokmuş yahu aşkolsun sana, yoksa sen bunları Balıkpazarından satın mı aldın?» falan diye lâfına devam ederken kocası, karısının lâfını keserek :

— «Hanım sen de tuhafın vallahi, ne biçim konuşuyorsun yahu, ben uçan kuşun peşinden koşup da koklayacak değilim ya kokana da atarım kokmayana da atarım» der.

KAYSERİLİ YÜZÜ GÖRMEK İSTEMEMİŞ

Kayserialinin biri berbere gitmiş. Sırtını aynaya dönerek berber sandalyasına ters oturmuş. Berber :

— Efendim niçin ters oturuyorsunuz? diye sorunca şu cevabı vermiş:

— Zabah zabah Kayserili yüzü görmeğ istemem de!

MÜKÂFAT BEKLERKEN

İskoçyalının çocuğu denize düşmüş. Fedakâr delikanlının biride canını dişine takarak dalgalar arasına atlamış ve öğlanı boğulmaktan kurtarmış.

Baba kalabalığı yara yara delikanlıya yaklaşıp iki omuzundan tutmuş :

— Oğlumu sen mi kurtardın diye heyecanla sormuş.

Üzerinden sular akmakta olan kahraman adam tevazuü elden bırakmamakla beraber bir hayli mükâfat göreceğini umarak :

— Evet ben, cevabını vermiş.

Baba kurtarıcının omuzlarını daha şiddetle tartaklıyıp.

— Öyle ise çocuğun kasketi nerede, diye sormuş.

(*) BEKTAŞININ BEĞENDİĞİ NEFES

Kandil gecesi meyhanede bir iki çaktım

Günümüzdeki minarede kandilleri yaktım.

diye başlayan ve her birinde ayrı ayrı geniş, nükteli mânalar bulunan Bektaşî şiirlerine «Nefes» tâbir edildiği malûmdur.

Yârân meclisinde, işte bu nefes meraklılarından birisi, heşşohbet bir Bektaşî babasına:

— «Baba efendi, siz hangi nefesi çok seversiniz?» diye sorar.

Baba bıyık altından gülererek cevap verir:

— «Evlâdım ben, sigaranın ilk nefesi ile kaynananın son nefesini severim!..»

ERKEK MİYDİ, DIŞI MİYDİ ?

Çocuk okumakta olduğu tarih kitabını elinden bırakarak babasına sorar :

- Nuh Peygamberin gemisine zeytin dalını getiren güvercin erkekmiydi dişimiydi?
 Babası kısa bir düşünceden sonra şü cevabı verir:
 — Erkekti oğlum.
 — Nerden bildiniz?
 — Eğer dişi olsaydı ağızımı uzun zaman kapalı tutamazdı!.

HAY ALLAH, YİNE YANLIŞ BINDİK!..

Eski İstanbul zariflerinden Mahmud Baba merhum, kendi tertip ettiğı zevkli ve leziz mezeleriyle kurduğı rakı sofrasına neş'e ve zevkine itimat ettiğı arkadaşlarını toplar, ramazana, kandile falan bakmadan, hemen her akşam çekerdi.

Bir ramazan akşamı, yine İstanbul tarafındaki lokantalarda birinde tam tertip kafayı çektikten sonra, Bebekteki evine gitmek üzere durak yerine gelerek tramvayı beklemeye başlar. Çift arabalı bir tramvayın tabelasına bakmağı lüzüm görmeden tramvaya atlar. Gelen biletçi :

— Evlâdım, ver bakalım bir Bebek bileti... der.

Biletçi :

— Bey baba, bu Yedikule arabasıdır! diyince.

— Ha, yanlış binmişiz evlâdım. Durduruver de ineyim... diyip duran tramvaydan iner.

Biraz sonra yine bu şekilde bindiğı bir başka tramvaya da :

— Bebeğe, diye bilet ister.

Tramvaycı :

— Efendim, bu Topkapı arabasıdır. Yanlış binmişsiniz, diyince :

— Aman evlâdım, kusura bakma, yanlışlık olmuş. Duru-
 ver de ineyim, diyerek, yine tramvaydan iner.

Bu sefer sarı plâkalı Bebek arabasını iyiden iyiye gördüğüne, kani olunca, tramvaya girip, ikişer kişilik olan kapapelerden birine çöker.

O aralık, dudaklarının arasından hafifçe, süphanallah, süphanallah, diye elindeki tesbihini çeken bir hoca da gelip Mahmut babanın yanına oturur.

Hoca, sağında oturan yolcunun ağızından etrafa yayılan rakı kokusunu duyunca, ramazan akşamında, Allahtan korkmadan rakı içen bu adamın haline adamakıllı içerliyerek, nâanmüt babayı çatık kaşla süzmeğe, ve teker teker düşürdüğü tesbih taneleriyle, murıldandığı süphânallahların tonunu da yavaş yavaş yükselmeğe başlar.

O aralık, tramvay hareket eder. Mahmut Baba, kısık ve donuk görüşüyle tramvayın bir acaip dönüş yaptığını tahmin ederek, merakla yanındakine:

— Kuzum hocam, bu tramvay nereye gidiyor? diye sorar.

Sabrı tükenen hoca, açtığı gözlerini Mahmut Babanın bulanık gözlerine dikerek, dişlerini gıcırdata gıcırdata:

— Cehenneme! der.

Mahmut Baba, hemen yanından geçen biletçinin koluna yapışarak :

— Hay Allah, yine yanlış binmişiz, evlâdım! durdur şu arabayı da, çabucak inivereyim, der.

İKİ BÜKLÜM YÜRÜYEN ADAM

Bir böbrek mütehassısı ile dahiliyecı doktor yolda yürürken önlerinde gıden bir adamın birdenbire bükülürerek sıkıntılı bir halde yürümesine devam etitğini görmüşler. Böbrek mütehassısı :

— Bak önümüzdeki adam böbrek krizi geçiriyor; birdenbire iki büklüm oluverdi, diyince dahiliyecı:

— Hayır, onun romatizması vardır, onun için belini doğırtılmıyor, diye iddia ve her biri de kendi fikrinde ısrar ettiğinden nihayet meseleyi iki büklüm yürüyen adamdan öğrenmiye karar verirler. İki arkadaştan biri, adama sokularak :

— Affedersiniz efendim, size bir şey soracağız: Biz, iki-miz de doktoruz. Ben böbrek hastalıkları mütehassısıyım, arkadaşım ise dahiliyecidir. Ben, sizin böyle birdenbire iki büklüm yürümenizin böbrek hastalığınızdan ileri geldiğini soyledim. Arkadaşım ise hayır, romatizmalı dedi. Lütfen hangimizin haklı olduğunu söyler misiniz?

— Söyliyeyim efendim: Ben ne böbreklerimden rahatsızım, ne de romatizmaya müptelâyım. Sordunuz diye affınızı rica ederek söyliyeceğim. Bu şekilde yürümemin sebebi şu: Bir kaza kaçırayım derken tatsız bir iş yaptım. Bulaştırma-mak için muvazeneli gidiyordum! Demiş.

ÇORBALI PİLAV

Ermeni bir vatandaş bir lokantaya giderek :

— Oğlum bana bir sıcak çorba, demiş.

Garson bir pirinç çorbası getirip müşterinin önüne koymuş. Adam kaşığı doldurunca, bakmış ki tabağın üzerinde incecik bir su, altında safi pirinç.

— Oğlum, buraa bak, diye garsonu çağırıp :

— Siz sabık pilavlardan çorba edoorsunuz! Demiş.

ÖĞRETMEN İLE ÖĞRENCİ ARASINDA

Tarım okulunda öğretmen sormuş :

— Söyle bakalım oğlum, elmayı ağaçtan ne zaman koparmalı?

Öğrenci cevap vermiş.

— Bahçıvan uyuduğu ve köpeğin de bağlı olduğu zaman.

İSKOÇ KANI

İngilizlerin biri her sene bir sanatoryumda tedaviye gidermiş. Hastalığı icabı kendisine kan nakledilmek lâzım gelmiş. Çok kanlı ve gürbüz olan hastahane kapıcısı İskoçyalıya yüz İngiliz lirası vermiş, icap eden kanı kendine naklettirmiş.

İkinci yıl yine aynı İskoçyalıdan aynı miktar kan almına karşılık her nedense yüz değil, bu sefer elli İngiliz göndermiş.

Garip hastalık bu ya... Üçüncü yıl, yine kan icap etmiş. Ameliyattan sonra İngiliz, İskoçyalıya elleri titreyerek beş sterlin sunmuş.

Kapıcı hayretle sormuş:

— Yüzü elliye indirdiniz, ses çıkarmadım. Fakat bu beş sterlinin mânası ne? Fakirleştiniz mi yoksa itiraz etmediğimden dolayı beni mülâyim mi buldunuz?

İngiliz gülümsiyerek cevap vermiş:

— Hayır, ne o, ne öbürü... Sebep büsbütün başka! Ev-velce saf kan İngilizdim. Tereddütsüz, istediğimi verebil-dim. Vakta ki, damarlarıma yarıyariya İskoç kanı karıştı. ben de ücreti yarıya indirdim. Fakat şimdi aşağı yukarı ta-mamiyle İskoç kanı taşıyorum; onun için bu beş sterlini de güç belâ verebildim... Sen halden anlarsın!..